

na dan prigovarjala, da če hočete stradanju vteči, mora hčerka vse drugače začeti, kakor pri krajcarjih hraniti; dalje, ker ji je hišni gospodar, ki je bil pri volji za njo vsakojake stroške plačati, če se hoče izobražiti za umeteljnico, večkrat na dan na ušesa trobil, da si mora to in ono, kar so ji v šoli pravili, iz ušes izbiti, če noče svoje sreče zapraviti. Nekaj vročih solzá zdrsnilo ji je pač po licih in na škatljico. Potem pa je poklicala nekega dne hišnikovo Maričko.

„Marička!“ — dejala ji je — „tu imaš nekaj, kar moraš prav dobro spraviti, da veš, prav dobro. Jaz ti nekaj dam za spomin.“

Marička je pregledavala vsebino v škatljici in je bila zadovoljna z njo. „Kaj bi le s tem bore-krajcarjem začela“ — pravi. „Lej, pravi mu, če imam tebe, nimam nič; če te pa izdam, pa za-te kaj dobim.“ In res, dobila je nekaj za-nj: polno perišče suhih hrušek pri branjevcu, da se jih je kar preobjedla.

Krajcarju se je pa sedaj še le pravo nemirno življenje pričelo. Ahasver, večni popotnik, je bil še srečen v primeri z njim, tako so ga podajali iz kraja v kraj. Ni ga imel pokoja razun uže pozno v noč ali pa zjutraj zgodaj, in če ga je le nekaj ur počitka doletelo, kaj mislite, kje ga je našel? V kaki umazani miznici ali pa v katerem oguljenem mošnjičku. Romal je po svetu, končno ga je pa vendar-le osoda zopet v Ljubljano zanesla.

Nekega dne ga je pa naključje vrglo v košek, ki je bil na trg namenjen. Z gospó je šel. Srečal ju je berač in gosa se je krajcarja znebila.

„Danes, pa danes“, godrnjal je berač sam saboj, ko je čez nekoliko časa gotovino v svojem žepu preštel, hajd k Justinu na Breg. „Ta kratkega“ si je privoščil, kakor božja mavrica vode. Ko je mislil, da bi ga za njegovo premoženje uže zadosti bilo, seže v žep in s ponosom, ki bi bil vsakemu mesarju na čast, drobiž po mizi vrže. Bore-krajcar se je šestkrat okoli in okoli zavrtil, potem pa predrzno z mize poskočil.

„Pusti ga“, pravi Justin, „naj bo za metlo; za bore-krajcar res ni vredno, da bi človek po tleh brskal.“

Drugo jutro segla je dekla v kot po metlo, s katero je kake dvakrat po tleh potegnila in kar je nabrala brez vsakojakih ceremonij venkaj vrgla. Med smetmi je bil tudi krajcar. Precej glasno je zacvenketal, ko je po tlaku tri ali štiri kolesa prevrnil, potem je pa obležal.

Nikdo ga ni pogledal. Ljudje so po njem hodili, konji so ga bili s podkovami in kola so čezenj drdrala v blato gazivši zavrženca.

„Konec me bo“, mislil si je krajcar, „in pa še na kakošen način!“ Toda krajcar se ne dá tako hitro vgnati. Blato se je jelo sušiti in prah se je naredil. Veter je potegnil in krajcar se je svoje nepovoljne odeje znebil.

Ob tistem času vriščala je po cesti bosonoga druhal brezskrbne mladosti: „Viž-ga“, vsklikne eden izmed nje in krajcar pobere.

„Krajcarček“, nadaljuje deček ter ga sè slino lepo umiva, „kako je zdelan!“ — Krajcar si je pa mislil: „Ta fant ima glavo na pravem mestu, ker me spoštuje, iz tega bo kedaj še kaj! Če sedaj ne pridem v hranilček, ga pa res nikdar ne bom od znotraj videl!“

„Kaj hočemo ž njim“, obrne se srečni deček s krajcarjem do svojih tovarišev?

„Zabijmo ga, zabijmo.“ Ta, ki je to nasvetoval, je bil najmočnejši med njimi.

„Haló po melisne jagode“ In druhal jo je vdrla do slaščičarja ob mostu.

Ko se je stemnilo in so se iz rotovža večerni tekalci z dolgimi drogovi na ramah po mestu vsuli in v

svetilnice dregati jeli, s čemur so jih ponočnim sprehalcem vidljive delali, vstopil je človek v slaščičarijo, ki je bil jako odločen videti. Težko je bilo vganiti na prvi pogled, ali je prišel prosit ali po sili jemat. Mlada gospá je takoj uganila, da bi bil za prvo kakor za drugo sposoben ter je hitro posegla v miznico; tako je bil naš krajcar, še preden se je sladkega duha navzeti mogel, uže zopet na ulicah.

Mož ga ondi pri luči pogleda. „No, s taboj ne morem ravno Bog zna kako daleč“, pravi mož, takoj pa dostavi z britko ironijo: „morda pa vendar-le prav daleč!“ Dalje je taval in dež je začel iti. Ljudje so mimo njega hiteli. Kedo se le za capina zmeni, kedo le čuti, če reveža zebe? Počasi je šel. Do sv. Jakoba mostu dospevši se vstavi. Dolgo je čakal in do kože je bil uže premočen. „Sedaj se mi pa uže preneumno zdi“, mrmra sam s saboj, ko je pri sv. Jakobu enajst bila. „Addio mondo!“ pravi mož, ter ograjo pri mostu preskoči. Na vodi se je čul plosk, potem nekoliko grgranja, na kar je pa zopet vse utihnilo.

Nekoliko dni pozneje vrgla je Ljubljana na Kodeljevem mrliča na suho; med grmovjem je obvisel. Komisija je prišla in je točno popisala, kar je našla.

„Pa še tega zapišite“ — pravi sodnik zapisnikarju, kedar so krajcar v žepu vtopljenčevem našli.

„Koliko komedij zarad bóre-krajcarja!“ — mrmral je pisar sam za-se. Krajcar je prišel k cesarskim depozitam, kjer je obležal. Odkar so ga iz vode dobili, ni bil nič več vesel, kajti poleg čmernosti polastil se ga je tudi še zeleni volk, kakor bi bil uže, kdo zna kák veteran.

Časa in miru je imel na ostajanje, zato se je filozofije poprijel; nikdo ga ne moti, kakor le tu pa tam na vsake svete čase kako skontrovanje. Takrat mu pa France, Tone, Tine ali pa Jaka „kosti prerahlja.“

(Po T. T. podomačil Bedének.)

Naši dopisi.

Z Dunaja 20. jun. — Nekdanja „združena levica“ državnega zbora, katera je najmanj 40 glasov slabeja, kakor v zadnjem državnem zboru, začela se je gibati. Iz severno-českých pokrajin prišli so deloma novi, nemško-narodni zastopniki, deloma pa so se maloveljavni dosednji zastopniki udali pritisku Knotz-Pikertove stranke in so se odločili zapustiti svoj dosednji klub. Kolovodje bivše združene levice videli so one priprave za odcepljenje nemškega kluba, čutili so v tem nevarnost svojega oslabljenja in zato so si tudi prizadevali odvrniti pretečo nevarnost. V ta namen sklican je za jutri shod zaupnikov izmed vseh vrst opozicije, da bi se dogovorili o taki osnovi opozicije, katera bi vendar še prikrivala neizogibni razpor med levičarji.

Pa videti je, da je vse prizadevanje leviških matorjev zastonj. Za nemški klub delajo nekateri vročokrvni levičarji uže zdavnej, po njem ugodnem izidu zadnji volitev pa se jih je veliko število deloma uže volilcem zavezalo, deloma pa mislijo, da volilcem svojim s tem vstrezajo, ako se odločno potegnejo za poseben „nemški klub“. In tako so se razgovori prihodnjih udov nemškega kluba pričeli uže včeraj, in se nadaljujejo te dni. — Pa po prvem razgovoru je uže gotovo, da osnovo posebnega nemškega kluba hočejo sledeči poslanci: Ausserer, Bareuther, Bendel, Boos-Waldek, Foregger, Fuss, Kinderman, Kirschner, Knotz, Kraus, Krzepek, Meissler, Pernerstorfer, Pickert, Prade, Roser, Sigmund, Steiner, Steinwender, Stiebitz, Strache, Svoboda, Weitlof, tedaj zdaj uže skupaj 23 poslancev.

Odločilno je tedaj, da se ti poslanci ločijo od sedanje združene leve, odločilno pa je tudi to, da so ravno imenovani poslanci odločno zoper to, da bi bila prihodnja dva kluba levičarjev vezana z vezjo parlamentarne komisije po izgledu državnozborniške desnice.

Kolikor se čuje, vdeležili se bodo zgoraj imenovanih poslancev zastopniki tudi za jutro sklicanega shoda levičarskih kolovodij, toda nihče se ne moti s tem, da bi razdvojenje dejansko uže obstoječe, dalo še preklicati ali poravnati s kakoršnim koli sredstvom. Vse kaže na to, da se formalno jutri še ne bo rešilo vprašanje osnove levičarjem, temveč, da si bodo kolovodje prizadevali meritorno rešitev vprašanja odložiti s tem, da se zastopnikom različnih vrst opozicije naroči, pretresavati podane jim predloge in o njih poročati shodu, ki se bo kasneje sklical.

To sredstvo bo za sedaj pomagalo, ker zborovanje se v 2 mesecih še ne bo pričelo in med tem, Bog vedi, če levičarjem ne doide kaj nepričakovanega višega razsvitljenja.

Kolikor se čuje, nameravajo ostali levičarji imenovati svoj drugi večji klub, kateri bo naslednik združene leve, v prihodnje: „Nemško-avstrijska državna stranka“.

Iz Škofje Loke 22. jun. — Včeraj došel je „Ljubljanski Sokol“ v kljub slabega vremena k nam, kakor se je bil napovedal. Mestni župan gosp. Sušnik, dalje bivši mestni župan in deželni poslanec g. Mohar in pa požarna straža in krasotice naše sprejeli in pozdravili so „Sokolce“ sijajno in presrečno. Sokolovi zastavi podarile so tukajšnje krasotice razun lepega venca tudi krasne trakove. Ko pa so se Sokoli pri prihodu skozi mesto prikazali na trgu, osipale so jih nježne roke s cveticami.

Obžalovati je, da je bilo včeraj ves popoldne vreme tako neugodno, da se nikomur ni bilo moč ganiti izpod strehe, dež je nepretrgoma lil, kakor iz škafa in tako ni bilo mogoče vse točke sporeda za Sokolov izlet dovršiti. Sicer pa upamo, da se pri drugi ugodnejši priliki nadaljuje, kar danes ni bilo mogoče, in da nam bo kmalu zopet dana prilika, Sokola, zaslužnega in najbolj spretnega pionirja za razvitek narodne zavednosti pozdraviti v našem mestu.

— (Presvitli cesar) podarili so, kakor se nam poroča, pet sto goldinarjev pogorelcem podpeškim iz svoje zasebne blagajnice.

— (Košnja trave) bila je po deževji minulega petka in pa vsled povodnji, katero je povzročil velik nalive zadnje nedelje v marsikaterih krajih zadržana. Hudourniki so narastli povsod in so deloma pokošeno travo pobrali, deloma pa je blatnasta voda ponesnažila še stoječo travo tako, da ne bo za rabo. Čujemo, da je tudi cirčniško jezero preplavilo svoje rodovitne bregove in s tem po travnikih in njivah napravilo veliko škodo. — V ponedeljek zjutraj je dež prenehal, višje gore bile so pobeljene z novim snegom; včeraj pa je burija nebo zopet zvedrila in tako se je nadjati vsaj nekaj dni zopet lepega vremena, kakoršnega si želé vsi kmetovalci.

— (Ss. Cirilu in Metodu) v čast izdeluje se v novi cerkvi oo. Lazaristov v Ljubljani nova kapela, ki ima biti gotova prve dni prihodnjega meseca, tako, da se bode god imenovanih svetnikov dne 5. julija uže praznoval v nji, enako tudi dne 12. julija god sv. Hermagora in Fortunata. — Darove za stroške omenjene kapele sprejema knezoškofijska pisarna v Ljubljani.

— (Dnevni red javni seji ljubljanskega mestnega odbora), katera je bila včeraj 23. dan junija: I. Naznaila prvosedstva. II. Personalnega in pravnega odseka poročilo o izpustu mag. uradnega praktikanta Viktorja pl. Schreya iz mestne službe. III. Finančnega odseka

poročilo: a) o Karola Sirnika prošnji, naj mu mesto proda svojo hišico števil. 19 pred Prulami; b) o skontiranju vseh blagajnic in zaklad, s katerimi upravlja mestna občina, vršivšem se v 9. junija; c) o mestnega magistrata nasvetu, da se odpiše Josipa Grmeka na dolgu ostala stanarina v znesku 94 gld. 41 kr. IV. Stavbinskega odseka poročilo o vspehu nove licitacije glede gradnje obrežnega zidu pod Hradeckega mostom. V. Šolskega odseka poročilo o izvolitvi dveh članov c. kr. mestnega šolskega sveta. VI. Poročilo odseka za olepšavo mesta in finančnega odseka o ulogi jahališkega odbora glede prostora za sezidanje jahališča. NB. Za veljavno sklepanje o točki III. a) in VI. je potrebna navzočnost vsaj dveh tretjin vseh mestnih odbornikov. — Overovljeni zapisnik o poslednji seji je gg. mestnim odbornikom na razpolaganje v magistranem ekspeditu.

— (Deželni zakonik za Kranjsko) razglašen dne 19. junija objavlja postavo o vpeljavi občinske takse za zvedensko ogledovanje vsake živali, predno se izda za njo živinski potni list. — S tem dopolnuje se tarifa k postavi o občinskih taksah od dne 3. decembra 1868. leta. Taksi dodá se točka „24. za zvedensko ogledovanje vsake živali, predno se izda za njo živinski potni list — od 1 kr. do 8 krajc.“ Občinske zastope po deželi, pa tudi občane sploh opozorujemo, da po tej postavi smejo omenjeno takso vpeljati, toda, kar je samo po sebi razumljivo, taksa ne sme presegati 8 krajc. za vsako ogledovanje.

— (Šišenska čitalnica) priredi s prijaznim sodelovanjem „Sokola“ in „Slavca“ v proslavo slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metodija v dan 5. julija slavnost s cerkvenim opraviлом v domači cerkvi in ljudsko veselico pri Koslerji, kateri obseg bo: slavnostna beseda, telovadba, streljanje na dobitke, plezanje na mlaj, tehtanje, razne igre za mladino, razsvitlavo, umeteljni ogenj, spuščanje balona in godba domačega polka barona Kuhna. — Natančni program sledi prihodnjič.

— (Velečastiti volilci!) Volitev v dolenjskih mestih zvršila se je v takih okoliščinah, da mi je vsak glas, ki sem ga prejel, še enkrat tako drag.

Od neke merodajne sile v državnem organizmu se je sicer vse storilo, da bi se meni bodi-si po pregovarjanju ali raznih demonstracijah, bodi-si po obljubah in grožnjah ali po izpodbadanju najgrših strasti človeškega značaja čast pri mojih volilcih spodkopala in glasovi odtegnili.

Po Vaši stanovitnosti pa so vsi ti poskusi izpodleteli. Zvesti svojemu prepričanju počastili ste me s svojimi glasovi, tako da je bil moj nasprotnik z dvomljivo večino od vladnega komisarja izvoljenim proglašen.

Živo ganjen od zaupanja, s katerim ste me, volilci dolenjskih mest, počastili, bi se najraje vsakemu izmed Vas osebno zahvalil, ker pa to ni mogoče, dovolite mi, da Vam tu v naših novinah izrečem svojo najsrčnišo zahvalo za Vaše laskavo zaupanje ter Vas zagotovim, da smatram neprestane napore nezavisnih slovenskih in nemških volilcev v borbi z mogočnim činiteljem za dokaz posebnega sočutja do moje osebe, katerega ne bom nikdar pozabil, in ako bi tudi ta volitev utegnila končati politično moje delovanje, ostala mi bo vendar kot najlepši trenutek mojega življenja v vednem neizbrisljivem spominu.

Toraj še enkrat, volilci, presrečna Vam hvala!

Na Otočici dne 16. junija 1885.

Margheri.

— (Častiti gospodje volilci kranjskega, loškega in tržiškega volilnega okraja!) Dopisi, kateri so došli centralnemu volilnemu odboru v Ljubljani

in tudi meni, spričujejo, da nameravajo častiti gospodje volilci tamošnjega volilnega okraja v slučaju druge volitve za državni zbor, mene za poslanca voliti.

Zaupanje, katero meni častiti gospodje volilci s tem dokazujejo, je meni v največo čast, in jim zato izrekam svojo najpristrčnišo zahvalo. Ker se pa posel deželnega odbornika, ki mi ga je deželni odbor naklonil, nikakor ne more uspešno opravljati, ako se mora ob času državnega zbora skoraj pol leta pretrgati, zato ne morem prevzeti kandidature za državnega poslanca in to očitno izjavljam, da bi se pri volitvi glasovi ne cepili.

Zagotavljam pa častite gospode volilce, kateri so me počastili s svojim zaupanjem, da mi bode to ostalo vedno v hvaležnem spominu, in da bodem na svojem mestu delal z vso svojo močjo v korist naše drage domovine.

V Ljubljani 24. junija 1885.

Anton Detela,
deželni poslanec in deželni odbornik.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesar odpeljal se je včeraj v Bruk n. L. Kralj srbski Milan zapustil je Dunaj, kjer je bival več tednov. Zdaj vrne se čez Budapešt, kjer bo ogledal razstavo, nazaj v Beligrad. Časništvo levičarjev se vije na vse strani, da bi prikrivalo očviden razpad nekdanje „združene levice“. Iz sklepa zaupnih mož levičarskih, da hočejo varovati slogo v vsi opoziciji, zajemajo še zadnje kaplje nade, da bo morebiti vendar še mogoče rešiti navidezno slogo. Pa tudi to prizadevanje je zastoj. — Dejansko razpadla je levica, oziroma vsa sedanji vladi nasprotna manjšina v najmanj štiri stranke, namreč najbližji desnici: demokratje s Kronawetterjem, dalje: zmernejši liberalni elementi z Hlumecyjem na čelu, dalje: jedro bivše združene levice z Herbst-Plenerjem, in konečno: nemško-narodna stranka: Pickert, Krzepek-Knotzom na čelu. — Vrh tega ostanejo pa še zmiraj levičarski divjaki.

V omenjene 4 stranke pa je opozicija uže razpadla, ako tedaj tudi na videz nastane nekaj menj klubov, bo to vendar-le združenje na videz.

Dne 8. prihodnjega meseca pričnejo se na Dunaji obravnave med avstrijsko in ogersko vlado, katera se ima ponoviti z letom 1887. — Ogerska vlada oglasila je bajè uže troje novih zahtev, se ve da, ogerskim financam na korist. Naša vlada namerava bajè zagovarjati ponovljenje nespremenjene pogodbe. Upamo pa, da bo

modra dosti, imeti pripravljenih zadosti zahtev na korist avstrijske državne polovice, ker prepričani smo, da se pogodba le tedaj reši za našo polovico ugodnejše, ako imamo spretne zagovornike, ki znajo učiti se od ogerskih politikov.

Nemška. — Ker se vsled premembe ministerstva na Angleškem ves političen položaj med evropskimi državami premeni, ugiblje se v političnih krogih, kako bo sprejel knez Bismark te nove spremembe in s čim bo odgovoril na nji. — O tem ugiblje tudi dopis Bero-linski v nemško narodni „Kölner Zeitung“ se ve da, samo v obče resnično trdeč, da politika Nemške narekuje se po njeni koristi.

To je sicer lepo in prav, pa ker svet do sedaj še nima enega samega gospodarja, in ker so si koristi različnih držav v marsičem nasprotni, mora si državnik politiko osnovati po različnosti položaja tako, da mu je moč doseči kar naj več v korist svoje države. V ta namen in zato spreminjajo se tudi razmere med različnimi državami. Za to pa bi bilo mogoče, da se spremeni tudi marsikaj vsled nove tako imenovane konservativne vlade Angleške. — Bismark ostane stari, igral bo pa morebiti malo drugače.

Angleška. — Po dolgem omahovanji posrečilo se je vendar lordu Salisbury-u, sestaviti novo ministerstvo in po najnovejših poročilih prevzel je on z včerajšnjim dnem viado in je formalno odstopila Gladstonova vlada. — Iz krogov konservativne in pa liberalne stranke se namreč soglasno poroča, da se je toliko porazumljenja doseglo, da Gladstone v obče ne bo nasprotoval novi vladi do novih volitev, vendar pa si pridrži vso prostost glede novih predlogov Salisburyjeve vlade.

Francoska. — Med sedajnimi ministri rastejo nasprotja bolj in bolj. Vojni minister odrekel je mornarskemu ministru vojno pomoč, katero je ta zahteval za Madagaskar. — Dne 14. julija bode se pri pregledovanji vojske razdelilo 600 častnih znamenj s Tonkina došlim vojakom.

Žitna cena

v Ljubljani 17. junija 1885.

Hektoliter: pšenice domače 7 gold. 15 kr. — banaške 7 gold. 76 kr. — turšice 5 gold. 50 kr. — soršice 6 gold. 63 kr. — rži 5 gold. 85 kr. — ječmena 5 gold. 36 kr. — prosa 5 gold. 85 kr. — ajde 4 gold. 71 kr. — ovsa 3 gold. 57 kr. — Krompir 4 gold. 50 kr. 100 kilogramov.

Vabilo na naročbo „Novic“.

S koncem prvega polletja uljudno vabimo k naročbi „Novic“ brez družega priporočila, kakor da bodo „Novice“ tudi vprihodnje prinašale zanimivega, podučnega in novega, kar spada v njih delokrog, odkar izhajajo. V političnih vprašanjih hodile bodo pa enako trdno svojo staro pot, in se neomahljivo držale starega našega gesla: za vero, dom, cesarja!

Pri tej priliki izrekamo tudi vsem p. t. gospodom dopisovalcem in sploh prijateljem „Novic“ najgorkejo zahvalo in jih prosimo tudi še daljne prijazne podpore.

Naročnina „Novicam“ ostane stara in veljajo z „Oglasnikom“ vred: po pošti prejemanje za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr., v tiskarni „ „ „ „ 4 „ — „ za „ „ 2 „ — „ za „ „ 1 „ — „

Udje c. k. kmetijske družbe dobivajo „Novice“ na leto za en gold. ceneje.

Za prinašanje na dom v Ljubljani po 40 kr. na leto več.

Naročnina naj se po najcenejši poti poštarских nakaznic pošilja pod naslovom Blasnikove tiskarne v Ljubljani.

Vredništvo in opravništvo „Novic“.

Odgovorni vrednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.